

Sygn. akt IV CSK 181/15

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa Banku SA w W. poprzednio Banku 1 SA w W.
przeciwko R. S. i A. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 7 października 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z dnia 25 listopada 2014 r., sygn. akt I ACa 409/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwani R.S. i A.S. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 25 listopada 2014 r., zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Zamościu z dnia 25 listopada 2013 r., poprzez ustalenie daty początkowej odsetek na dzień 20 listopada 2012 r. oraz oddalającą apelację w pozostałej części.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania pozwani oparli na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c., podnosząc, że sądy nie zbadały, czy powód wywiązał się z obowiązku wypowiedzenia umowy kredytowej w stosunku do kredytobiorców przewidzianego w art. 75 ust. 1 i 2 prawa bankowego oraz, że na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji doszło do uniemożliwienia pozwany skutecznej obrony ich interesów poprzez pozbawienie fachowej pomocy prawnej wobec oddalenia wniosku o przyznanie pomocy prawnej z urzędu.

Odnosząc się do drugiej z tych przyczyn wskazać należy że po pierwsze zgodnie z obecnym stanowiskiem judykatury pozbawienia strony możliwości obrony swych praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. nie należy wiązać z całkowitym wyłączeniem strony od udziału w postępowaniu. Zachodzi ona także wówczas, gdy w wyniku uchybienia przez sąd przepisom postępowania, strona wbrew swojej woli została faktycznie pozbawiona możliwości obrony swoich praw w jego istotnej części, jeżeli skutków tego uchybienia nie można było usunąć przed wydaniem orzeczenia w danej instancji i to bez względu na to, czy takie działanie strony mogłoby mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2005 r., IV CSK 84/10, z dnia 4 marca 2009 r., IV CSK 468/08, z dnia 10 maja 2000 r., III CKN 416/98, OSNC 2000 nr 12, poz. 220, z dnia 13 czerwca 2002 r., V CKN 1057/00, z dnia 17 lutego 2004 r., III CK 226/02). Pozwani nie wykazali aby odmowa ustanowienia pełnomocnika z urzędu wywołała takie następstwa. Po drugie skuteczną podstawą kasacyjną może być nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji, a nie sądem pierwszej instancji (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2009 r., II CSK 80/09, z dnia 29 stycznia 2013 r., V CSK 192/12, z dnia 7 czerwca 2013 r., II CSK 720/120).

Co do twierdzenia o „nie zbadaniu” przez sądy kwestii wypowiedzenia umowy kredytowej wskazać należy, że dotyczy ona podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, którą Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 k.p.c., art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Ponadto jak wynika z uzasadnienia wyroku Sąd drugiej instancji przyjął, że wypowiedzenie umowy wobec pozwanych nastąpiło z chwilą doręczenia im odpisu pozwu zawierającego twierdzenie o wcześniejszym wypowiedzeniu umowy wobec dłużników osobistych, przy czym okoliczność odnosząca się do złożenia takiego oświadczenia woli i jego następstw w toku postępowania nie była przez pozwanych kwestionowana.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. a *contrario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. Uwzględniając charakter dochodzonego roszczenia, sytuację majątkową pozwanych i wynik sprawy o kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono w oparciu o zasadę słuszności (art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c.).

l.n